

TÍZÉVES SZABADALMI TÖRVÉNYÜNKRŐL – II. RÉSZ*

IV. AZ SZT. ELFOGADÁSÁT MEGELŐZŐ VITA AZ ORSZÁGGYŰLÉSBEN

4.1. Az Szt. alapjául szolgáló törvényjavaslat – vagyis a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló törvényjavaslat (a továbbiakban: törvényjavaslat vagy javaslat) – T/486. számon került az Országgyűlés elé. Általános vitáját 1995. március 6-án tartották meg. A részletes vitát 1995. április 3-án tűzték napirendre. A törvényjavaslathoz benyújtott módosító javaslatokról 1995. április 11-én szavazott az Országgyűlés. A zárószavazást 1995. április 25-én ejtették meg. Kevesebb, mint két hónap szükségeltetett tehát az Szt. megalkotását megelőző parlamenti vitához.⁵⁴

4.2. A törvényjavaslat országgyűlési vitájában elhangzott hozzászólásokat számos közös motívum jellemezte. A törvényjavaslat előadója és a képviselők lényegében ugyanazokról a központi témákról, hasonló tartalommal és hangnemben szóltak. Nézetkülönbség csupán egyes – marginális – kérdésekben jelentkezett. Ez lehetővé teszi, hogy a javaslat parlamenti vitáját ne kronologikus, hanem tematikus rendben tekintsük át.

4.3. Szinte valamennyi hozzászólás hangsúlyosan idézte fel, méltatta és a további kodifikáció kiindulási pontjaként jelölte meg a magyar szabadalmi jogi hagyományt. A felszólalók többnyire azt sem mulasztották el, hogy e hagyomány részeként hivatkozzanak a szabadalmi jogunkat kezdettől fogva jellemző nemzetközi és európai kötődésekre.

A javaslat előadója, Csiba Judit igazságügyi minisztériumi államtitkár a következőképpen utalt szabadalmi jogunk évszázados tradícióira:

„Az első magyar szabadalmi törvényt éppen száz évvel ezelőtt, 1895-ben fogadták el. Hatályos szabályozásunk a hatvanas évek végén alakult ki. Ekkor fogadták el a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1969. évi II. törvényt, melynek első novelláris módosítására 1983-ban került sor. Az évszázados magyar szabadalmi jogi tradíció a tervgazdálkodás körülményei között sem tört meg. Magyarországon csak rövid ideig, és akkor is csak a szabadalmi oltalommal párhuzamosan létezett a KGST-ben egyébként uralkodó szerzői tanúsítványos rendszer, melyben a találmány hasznosításának joga nem a feltalálót vagy jogutódját, hanem az államot

* A tanulmány első része az Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle 2006. februári számában jelent meg. A fejezetek, az alpontok és a lábjegyzetek számozása folyamatos, az I. részben használt rövidítéseket a II. rész is átveszi. Terjedelmi okokból az eredetileg kétrészesre tervezett tanulmányt három részben közöljük; a harmadik rész az Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle következő – 2006. júniusi – számában jelenik meg.

⁵⁴ Parlamenti vita a találmányok szabadalmi oltalmáról és a szabadalmi ügyvivőkről szóló törvényjavaslatokról; Részletek; kivonat az Országgyűlés jegyzőkönyvéből (a továbbiakban: OGY-jkv.), 1995/5-SZKV, p. LXXI.

illette meg ... Szabadalmi jogunkra mindig is jellemző volt a nemzetközi jogfejlődés követése, a vonatkozó nemzetközi egyezmények figyelembevétele.”⁵⁵

Mécs Imre szintén dicsérő szavakkal emlékezett meg első szabadalmi törvényünkről:

„A szabadalmi törvénykezés igazából a múlt században élte virágkorát. Azt hiszem, ha kicsit visszatekintünk száz évvel ezelőltre, jól tesszük, mert a magyar ipartörténelemnek és a magyar jogtörténetnek fényes lapjaira emlékezhetünk vissza. Ezekben az időkben Magyarország erőteljesen közeledett a jogállamiság felé. Olyan európai hírű jogszabályok születtek meg, mint amilyen a büntető kódex, a Csemegi-kódex volt, és méltán lehetnek a műszaki jogászok és lehetünk mi, műszakiak büszkék arra, hogy az 1895-ben elfogadott, 1895. évi XXXVII. törvénycikk majdnem száz évet élt meg. Most, májusban lesz a százéves születésnapja ennek a törvénynek, amely törvényt 1894. november 19-én terjesztett be Lukács Béla, akkori kereskedelmi miniszter ... Ez a törvény szinte mai fogalmakkal, ma is érvényes megállapításokkal rendezte a találmányok kérdését, és bár már 1903-ban a szabadalmi törvény reformját tűzték ki – hiszen, ahogy az akkori szócikk írja: a szabadalmi törvény reformja nálunk küszöbön van –, valójában csak ’49-ben történt ennek módosítása, és egészen 1970. január 1-jéig érvényben volt. Én magam is adtam be olyan találmányokat szabadalmi oltalom elnyerésére, amik e törvény hatálya alá estek.”⁵⁶

Mécs Imre emellett az 1969. évi II. törvény megalkotását is „jelentős tettként” értékelte, figyelemmel arra, hogy fogantatása milyen történelmi időszakra esett. Az Rszt. szerinte „bátor törvény” volt, mivel „kiállt a feltalálók érdekei mellett.”⁵⁷

Sepsey Tamás felszólalása szerint „a százéves múlttra visszatekintő magyar szabadalmi jogalkotástól soha nem volt idegen a nemzetközi jogintézmények kellő kritika utáni átvétele és azoknak a magyar sajátosságokhoz való igazítása”.⁵⁸

Isépy Tamás nemkülönben magasztalta a törvényjavaslat jogtörténeti előzményeit:

„Az első szabadalmi törvényünk valójában most ünnepelhetné százéves évfordulóját – hogyan 1970. január 1-jével nem lett volna hatályon kívül helyezve. Tehát – egy kicsit illő főhajtással – megállapíthatjuk, hogy XIX. századbeli honatya jogelődjeink nemcsak külön szivartartóval rendelkeztek a folyosón, hanem azért az ülésteremben is elég jó törvényeket alkottak – mert amelyik majdnem száz évig van hatályban, az egy időálló, jó törvénynek minősülhet.”

„Minden nemzeti elfogultság és szerénytelenség nélkül megállapítható, hogy a szellemi alkotásokkal kapcsolatos magyar jog mindig színvonalas volt, megfelelt a nemzetközi és elsősorban az európai sztenderdeknek. Európaiságát sikerült megőriznie még az úgynevezett szocialista kísérlet idején is.”⁵⁹

⁵⁵ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXII.

⁵⁶ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXIV–LXXV.

⁵⁷ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXXV.

⁵⁸ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXXVII.

⁵⁹ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXXIX.

Rott Nándor párhuzamot is vont a törvényjavaslat és az 1895. évi XXXVII. törvény között: közös vonásukként láttatta, hogy mindkettő szerencsésen ötvözi a hagyománytiszteletet és az európai jogfejlődésbe való beilleszkedés igényét:

„Azért is nagyon szerencsés ez a törvényjavaslat, mert két fontos, minden nemzet törvényhozása számára alapvető követelménynek eleget tesz. Az egyik követelmény a hazai joghagyományok, a hazai jogfejlődés folyamatosságát fenntartani. Nagyon fontos hivatkozások történetek arra, hogy Magyarország még a századforduló előtt mennyire európai színvonalon vett részt a találmányok, illetve a szabadalmak jogi szabályozásában. Mint konzervatív képviselő nagyon szeretném, ha mindazok a képviselőtársaim, akik nem érzik magukat konzervatívnak, e gondolatnak legalábbis egy részét elismernék. Az ugyanis, hogy valami a múlt század végén történt, nem jelenti feltétlenül azt, hogy az elavult, rossz. Azt a nagyon becsületes, nagyon alapos jogalkotói munkát, ami Magyarországon a múlt század végén folyt, csak a legnagyobb tisztelet övezheti. Mindnyájunk számára egy cél lehet, hogy kövessük – persze nem tartalmában, hiszen nyilvánvalóan ma modern törvényeket kell hoznunk – annak a jogalkotói munkának a becsületes, mély munkálkodó szellemét, ami akkor uralkodott a magyar jogalkotásban és törvény-előkészítésben. Ez egyszer – és ez nagyon tisztelendő – e törvényjavaslat ezt a magyar jogalkotási múltat és ennek folyamatosságát igyekszik fenntartani és átvezetni a mába. A másik, ami legalább ennyire fontos, hogy az európai jog összességében megtalálja a helyét e jogszabályban, és az ezen a területen előttünk álló jogharmonizációs feladatot – mondhatnám – szinte tökéletesen végrehajtja.

Azonban meg kell mondani önöknek, hogy ha végignézik az 1890-es évek magyar jogalkotását, akkor abban az időben minden törvényjavaslat ugyancsak figyelembe vette az európai jogalkotásokat.”⁶⁰

4.4. A parlamenti vita résztvevői egyöntetűen alkalmasnak ítélték a törvényjavaslatot a piacgazdasági követelmények kielégítésére. Konszenzus alakult ki annak helyeslésében is, hogy a javaslat a találmányi szabadalmak újraszabályozását a szellemi tulajdon nemzetközileg is elfogadott alapeszméjére építette.

A törvényjavaslat előadója már expozéja legelején jelezte:

„a ... törvényjavaslat a találmányok védelmének korszerű, a piacgazdaság követelményeit is kielégítő szabályozására irányul”⁶¹

Az expozé azonosította a szabadalmi rendszer gazdasági szerepét is:

„A műszaki fejlesztést, az alkotómunkát és a fejlett technológia átvételét előmozdító környezet fontos jogi eleme a szellemi alkotások, különösképpen a találmányok oltalma.

A szabadalmi rendszernek az a közzgazdasági rendeltetése, hogy biztosítsa a kutatási és fejlesztési ráfordítások megtérülését, előmozdítsa a találmányok nyilvánosságra hozatalát és

⁶⁰ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXXI–LXXXII.

⁶¹ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXI.

*megvalósítását, valamint ösztönözze az alkotó tevékenységet. Ezt az utánzás időleges tiltása révén, jogilag védett hasznosítási pozíció megteremtésével éri el.*⁶²

Csiha Judit a szabadalmi oltalmat a jogrendszeren belül is elhelyezte, hitet téve a kormányzat oldaláról a szellemi tulajdon koncepciója mellett:

*„A szabadalmi oltalom a szellemi tulajdon alapvető – nemzetközileg széles körben elismert, nagy történelmi hagyományra visszatekintő – formája.”*⁶³

Mécs Imre igen plasztikusan írta le a szellemi tulajdon – és azon belül a szabadalom – gazdasági jelentőségét:

„A szellemi tulajdon az, ami ma a tulajdonformák közül talán a legfontosabbá vált: rendkívül sok formája alakult ki, és egyértelmű, hogy az emberiség előrehaladását elsősorban a szellemi tulajdon segíti. Ez gyökeres szakítás azzal az ideológiával, amiben korábban évtizedeken keresztül éltünk, ami a közvetlen emberi munkához rögzített minden értéket: egy kubikos fontosabb és értékesebb volt, mint az a mérnök, aki egy olyan gépet tervez, amelyik ezer kubikos munkáját végzi el.

*Ennek a nagy családnak a legelső, legnagyobb múltra tekintő – ma már talán egy picit archaikus, de új reneszánsz előtt álló – jogintézménye a szabadalom és a találmányi rendszer.”*⁶⁴

Sepsey Tamás sem fukarkodott a szellemi tulajdon és a szabadalmi rendszer gazdasági-társadalmi szerepét méltató szavakkal:

„Az ember a szellem erőforrásainak felhasználásával ősidőktől kezdve képes arra, hogy uralma alá hajtsa a természetet. Az emberiség történelmét úgy is tanulmányozhatjuk, mint a műszaki fejlődés folyamatát. Főként a polgári társadalmak megjelenése óta egyre nagyobb szükségként jelentkezett az úgynevezett szellemi tulajdon jogának elismertetése, modern szóhasználattal élve a szerzői és az iparjogvédelmi jogintézmények kialakításának, majd továbbfejlesztésének igénye.

Nem vitás, hogy ez az igény társadalmilag indokolt volt – hisz ki vitatná el a feltalálónak azt a jogát, hogy hosszú és keserves feltalálói munkája gyümölcsét élvezhesse. S ahogy a tárgyasult tulajdon tekintetében társadalmilag elítélendő, ha valaki más tulajdonát jogosulatlanul használja, ugyan miért ne lenne elítélendő az, ha valaki másnak a szellemi tulajdonát használja jogosulatlanul? Ezért a polgári társadalmak már kezdettől fogva felismerték, hogy a szellemi tulajdon különböző formáival védett szellemi alkotások – s ezek közé tartoznak a műszaki alkotások is – jelentősége meghatározó az adott társadalom fejlődése szempontjából.

Az iparjogvédelem a piaccgazdaságokban különleges szerepet tölt be a piacok megszerzése és megtartása terén, ugyanis az adott szellemi termékkel rendelkező jogosult az áru előállítására és értékesítésére során kizárólagos joggal rendelkezik, így a konkurenciamentes állapot kihasználásával – figyelemmel a kereslet viszonyaira is – egyoldalúan szabályozhatja az árakat, új

⁶² OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXI.

⁶³ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXI.

⁶⁴ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXIV.

piacokat hódíthat meg, és tevékenysége jövedelmezőségét nagymértékben fokozhatja. A szabadalmi és egyéb iparjogvédelmi eszközök ugyanakkor nemzetközileg kialakult jogi keretet nyújthatnak a technológiai transzferhez, s egy-egy piaci sikert ígérő találmány köré közös vállalkozás, nemzetközi együttműködés szervezhető. Az iparjogvédelem biztosítja a kutatás-fejlesztés anyagi terheinek vállalását is azáltal, hogy eredmény esetén a kizárólagos jogosultságok lehetővé teszik a befektetés megtérülését.”⁶⁵

Isépy Tamás az előzőekhez hasonló érvekkel világította meg a szabadalmi rendszer pótolhatatlan gazdasági szerepét:

„Szinte közhelynek számít annak hangoztatása, hogy a modern szociális piacgazdaság kiépítése, a társadalmi-gazdasági fejlődés hosszú távú megalapozása, a tág értelemben vett modernizáció elképzelhetetlen az innováció és a kreativitás szerepének fel- és elismerése és hatékony ösztönzése nélkül. Erre jó példával szolgálnak nem csupán a nyugat-európai államok, de napjainkban különösen az úgynevezett ázsiai kistigrisek is.

Az innováció eszköztárában, ha nem is elsődleges, de rendkívül jelentős szerepet játszanak az adekvát jogi normák és intézmények, így a modern társasági formák, a célszerű szerződéses módszerek, s különösen az iparjogvédelem, az ipari tulajdon, tágabban a szellemi tulajdon jogterülete. Közismert, hogy a magas műszaki tartalmú termék versenyképességét nagymértékben erősíti annak szabadalmi védettsége vagy a fogyasztók kedvező tapasztalataira építő védjeggyel történő jelölése.”⁶⁶

4.5. Az Szt. megalkotásának európai jogi környezetéről, a jogharmonizációs követelményekről a parlamenti vita egyik résztvevője sem feledkezett meg.

A jogharmonizációs szempontokról természetesen részletesen szolt az államtitkári expozé, utalva az Európai Megállapodás irányadó rendelkezéseire is. A javaslat előadója is megerősítette, hogy az Szt. megalkotása az ESZE-hez való csatlakozást is előkészíti:

„Szabadalmi jogunk és intézményrendszerünk szempontjából meghatározó jelentőségű, hogy a társulási megállapodás azt is előírta: Magyarországnak a megállapodás hatályba lépésétől számított ötödik év végéig kérnie kell az európai szabadalmak engedélyezéséről szóló Müncheni Egyezményhez való csatlakozását. ...

A törvényjavaslat a csatlakozás jogalkotási feltételeit teljesíti. A Müncheni Egyezmény rendelkezéseivel összhangban állapítja meg a szabadalmazhatóság feltételeit, az oltalom terjedelmének meghatározására irányuló szabályokat, valamint az oltalom megsemmisítésére vonatkozó előírásokat.”⁶⁷

Mécs Imre felszólalása szintén utalt az ESZE-hez való igazodás szempontjára,⁶⁸ Sepsey Tamás pedig az Európai Megállapodás rendszerében helyezte el a szabadalmi jogi harmoni-

⁶⁵ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXVII.

⁶⁶ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXIX.

⁶⁷ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXII-LXXIII.

⁶⁸ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXV.

zációt. Emellett Sepsey méltatta a Luxemburgi Egyezménynek a kodifikáció során történő figyelembevételét is:

„Igen dicséretes és elismerésre méltó, hogy a javaslat számos elemet tartalmaz a közösségi szabadalomról szóló Luxemburgi Egyezmény megoldásaiból, annak ellenére, hogy ezt az egyezményt még nem ratifikálták a közösségi államok, tehát nem bír kötelező jogi erővel. Azonban el lehet mondani, hogy bár nem lépett hatályba ez a Luxemburgi Egyezmény, jogi megoldásai mégis olyan előremutató példát jelentenek, amit okvetlenül figyelembe kell venni nemcsak Magyarországnak, hanem a szomszédos országoknak is, és ezáltal lehetővé válik, hogy a nemzetközi jogfejlődés egyik előremutató tendenciáját a magyar jogalkotás – figyelembe vévén a magyar jogrendszert – egy modern jogrendszerré tudja átformálni.”⁶⁹

Isépy Tamás „a jogharmonizáció árnyas fái között vezető út” egyik állomásaként emlékezett meg az Európai Megállapodásról, felidézve az abból – a szellemi tulajdon területén – következő jogközelítési kötelezettségeket.⁷⁰

Rott Nándor is úgy vélekedett, hogy a törvényjavaslat elfogadása „egy nagyon fontos előrelépés” lesz az Európához vezető úton.⁷¹

Sasvári Szilárd a jogharmonizációból adódó gazdasági hatásokra is kitért:

„Véleményem szerint a törvényjavaslat jelen formájában lényeges előrehaladást jelent a magyar iparjogvédelem területén az eddig alkalmazott jogszabályokhoz és joggyakorlati hagyományokhoz képest. Mindez elsősorban abban ölt testet, hogy az Európában elfogadott és a fejlett ipari országok által követett jogalkotói előírásokhoz jobban hasonlító, pontosabb keretek között meghatározott jogszabályi környezetet biztosít a szellemi tulajdonjogot érintő és napjainkban a gazdasági élet mind fontosabb tényezőjeként kezelt ügyekben. Ez egyrészt azt jelenti, hogy ezen szellemi tulajdonjogok birtokosai és leendő megszerzői pontosabb módon, meghatározott keretek között, előre kiszámítható feltételek mellett szerezhetnek érvényt oltalmi igényüknek. Másrészt az érintett országos hatáskörű államigazgatási szerv, a nevében is megváltozás előtt álló Magyar Szabadalmi Hivatal számára előnyt jelenthet az, ha lehetőség nyílik egységes – szükségképpen szubjektív elemektől jobban elvonatkoztatott – és a Magyarországon bejelentő nagy számú külföldi számára is elfogadhatóbb, könnyebben követhető jogalkalmazási gyakorlat kialakítására. Az új törvény mielőbbi elfogadásával közvetlenül a magyarországi jogbiztonság, közvetve pedig a gazdaságpolitika fejlett országok általi megítélése fog feltehetően javulni. Várhatóan a külföldi bejelentők fokozódó aktivitása, de a nagyobb számú érvényben lévő – akár külföldi jogosultságú – szabadalom egyáltalában nem jelenti a műszaki fejlesztés gátját, mint ahogy azt a technológiában és a gazdasági potenciál terén vezető országokban bejegyzett ilyen szabadalmak kiemelkedően magas száma igazolja.”⁷²

⁶⁹ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXVII.

⁷⁰ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXIX.

⁷¹ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXXII.

⁷² OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXXII–LXXXIII.

4.6. Viszonylag nagy hangsúlyt kapott a parlamenti vitában a szolgálati (és alkalmazotti) találmányokra vonatkozó szabályozás megújulása is.

Az expoze a szabályozási mozgástér bemutatása mellett az egyensúlyteremtés igényét emelte ki e tárgyban:

„Jogharmonizációs szempontból a nemzeti jogalkotásnak lényegében szabad keze van a munkavállalók találmányaival összefüggő jogok és kötelezettségek ... szabályozásában.

A munkavállalók találmányait illetően a javaslat elsősorban a német szabadalmi jog megoldásaira épít. Olyan szabályozás kialakítását célozza, mely egyrészt kellően rugalmas a piacgazdasági igények kielégítéséhez, másrészt megfelelő garanciákat ad a hazai feltalálók jogainak védelmére és érvényesítésére.”⁷³

Mécs Imre annak a véleményének adott hangot, hogy a javaslat

„előnyös megoldásokat tartalmaz a feltalálók számára, hiszen a röghöz kötött, jobbagyorsorban lévő, munkaviszonyban szenvedő feltalálók számára is garantált jogokat biztosít. A korábbihoz képest finomabban szabályozza, bevezetve az alkalmazotti találmány fogalmát, amit nagyon fontosnak és nagyon helyesnek tartok. A szolgálati találmányok szerzőivel, a feltalálókval kapcsolatban a rendezés alapvetően polgári jogi és nem munkajogi, ami a javaslatnak rendkívül nagy előnye és előrelépése.”⁷⁴

Isépy Tamás szintén viszonylag bő teret szentelt azoknak az újdonságoknak, amelyekkel a törvényjavaslat szolgált a szolgálati találmányok szabályozását illetően:

„A javaslat erősíti a szolgálati találmány feltalálójának a pozícióját több vonatkozásban is. Most változatlanul a munkáltatót illeti meg ugyan a szabadság, a javaslat – elméletileg helyesen – a feltaláló jogutódjaként biztosítja számára ex lege a szabadalmi igényt, de a feltaláló úgynevezett másodlagos rendelkezési jogának lehetőségét a hatályos szabályozáshoz képest szélesebbre vonja.

Ugyancsak a feltaláló helyzetének javítására irányuló törekvést fogalmaz meg a javaslat, amikor például a találmányi díjra vonatkozó igényt a hasznosításnak piaci előny érdekében történő mellőzése esetén is megállapítja. Helyeselhető a találmányi díjszerződések írásbeli alakjának előírása, továbbá a szerzői jogban ismert, úgynevezett 'sántikáló kógenca' előírása, azaz, hogy a törvényi előírástól csak a feltaláló javára lehet eltérni.”⁷⁵

4.7. A törvényjavaslat parlamenti vitája – a többnyire hasonló tartalmú és kicsengésű felszólalások mellett – szolgált színtelökkel, kritikus megjegyzésekkel és szakmai nézetkülönbségekkel is.

Mécs Imrétől megtudhattuk, hogy az ő szakmájában, azaz „az elektronikában nem sokáig élnek a titkok”, és ez aggályokat ébresztett benne azzal kapcsolatban, hogy a törvényjavas-

⁷³ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXXIII.

⁷⁴ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXXVI.

⁷⁵ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXX.

latnak az a szabályozási újdonsága, amely módot ad a találmány üzleti titokként való kezelésére annak bejelentése és szabadalmaztatása helyett, vajon hasznos, illetve működőképes lesz-e majd a gyakorlatban.⁷⁶

Mécs Imre – noha ez csak részben szabályozási kérdés – az átfutási idő csökkentését is szorgalmazta:

„Optimális esetben huszonöt-harminc hónap alatt lehet megkapni egy szabadalmat egy találmányra. Úgy gondolom, a mai, rendkívül gyors, felgyorsult fejlesztési időszakban ennek a csökkentésére kellene törekedni. Tudom, hogy vannak négy-öt-hat évig átfutó találmányok is, ahhoz képest ez javulás. De akkor, amikor az elektronikában ötvenként vagy nyolcvenként generációváltás van, ez túl hosszúnak tűnik, és arra ösztönzi az ipart, hogy ne egyedül a klasszikus találmányi oltalmat használja, hanem más védekezést, más védőeszközöket alkalmazzon.”⁷⁷

Sepsey Tamás a jogérvényesítés hatékonyságának fontosságára hívta fel a figyelmet. Megjegyzései érdekesen csengenek tíz év múltán is, közvetlenül az Európai Unió ún. jogérvényesítési irányelvének⁷⁸ a magyar jogba való átültetését és az azzal kapcsolatos szakmai vitákat követően:

„Tudomásul kell vennünk, hogy a jelenlegi jogi viszonyok közepette a jogi előírások sokszor írott malasztként hatnak. A hosszadalmas bírósági eljárások következtében a pernyertes valójában vesztes lesz, mert nincs mit végrehajtani, és sok esetben nincs kin végrehajtani az ítéletet. A hagyományos eszköztár már nem képes arra, hogy a felgyorsult élettel lépést tartson, a rohamosan változó piaci viszonyok közepette az évekig tartó perek már csak utólagos és emiatt nagyon viszonylagos jogvédelmet tudnak biztosítani.

Hatályos jogszabályaink, mind a polgári törvénykönyv, mind a polgári perrendtartás tartalmaznak olyan szabályokat, amelyek elméletileg egy hatékonyabb jogvédelmet tennének lehetővé, hisz az előzetes bizonyításnak a lehetősége, intézkedések foganatosítása a bíróság által, melyek közé tartozik a zár alá vétel is, elméletileg lehetővé tenné, hogy a hosszadalmas perek megelőzése céljából a bíróság gyorsan és hatékonyan tudjon a jogosultnak jogvédelmet adni.

Sajnos, bíróságaink valamilyen oknál fogva ódzkodnak ezen jogintézmények gyakorlati alkalmazásától.”⁷⁹

Sasvári Szilárd hozzászólása – meglehetősen jövőbe mutató módon – az európai szabadalmi rendszerben érvényesíthető nyelvi-fordítási követelményekkel is foglalkozott. A Lon-

⁷⁶ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXVI.; ld. az Szt. 12. §-ának (2) bek.-ét is.

⁷⁷ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXVI.; az Európai Szabadalmi Szervezet 1999 júniusában, Párizsban tartott kormányközi konferenciáján előirányozták – egyebek mellett –, hogy az európai szabadalmak megadásának „átfutási ideje” ne haladja meg a három évet; ez a célkitűzés azóta sem teljesült; European Patent Organisation – Intergovernmental conference of the member states of the European Patent Organisation on the reform of the patent system in Europe, Paris, 24 and 25 June 1999, OJ EPO 1999, p. 545–553.

⁷⁸ L. a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet, a 2005. évi CLXV. törvényt egyes törvényeknek az iparjogvédelmi és a szerzői jogok érvényesítésével összefüggő módosításáról (www.mszh.hu); valamint Bacher Vilmos, Faludi Gábor: Jogérvényesítés a szellemi tulajdon-jogok területén. Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 110. évf., 2. szám, 2005. április, p. 24–37.

⁷⁹ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXVIII.

doni Megállapodással⁸⁰ összefüggésben a közelmúltban lefolytatott hazai viták⁸¹ tükrében különösen érdekesnek tűnnek a képviselő 1995-re keltezhető – az ESZE-hez való csatlakozás feltételeit elemző – fejtegetései:

„Szerencsésebb, ha teljes jogú csatlakozásunk kapcsán a leíráshoz és az igénypontokhoz egyaránt magyar nyelven tudunk hozzájutni. A magyar gazdaság számára, azt hiszem, ez különösen fontos, hiszen azok az emberek, akik ezen a téren dolgoznak, közvetítői ennek a technológiai transzfernek, és ennek kapcsán a gazdasági életben olyan emberek is hozzájuthatnak, akik mindössze érdeklődők lennének egy találmány kapcsán.”⁸²

A törvényjavaslat részletes vitájában megoszlottak a vélemények arról a módosító javaslatról, amely a találmány tárgyát képező termék, illetve a találmány tárgyát képező eljárással közvetlenül előállított termék forgalomba hozatali céllal történő raktáron tartását törölte volna azoknak a hasznosítási cselekményeknek a listájáról, amelyekre a szabadalmasnak kizárólagos joga van.⁸³

Ezt a módosító indítványt az Országgyűlés Gazdasági Bizottsága támogatta, az Európai Integrációs Ügyek Bizottsága viszont nem.⁸⁴

A módosító javaslatokról történő határozathozatalt megelőzően a törvényjavaslat előadója a következőképpen nyilatkozott e témában:

„A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló törvényjavaslat részletesen rendelkezik annak a kizárólagos hasznosítási jognak a tartalmáról, amely a szabadalmast a szabadalmi oltalom alapján megilleti. A javaslat szerint ez a kizárólagos hasznosítási jog kiterjed többek között a szabadalmazott termék, illetve a szabadalmazott eljárással előállított termék forgalomba hozatal céljából történő raktáron tartására. Így az ilyen célú raktáron tartás, ha jogosulatlan, szabadalomtörést valósít meg, és annak jogkövetkezményeit vonja maga után.

A javaslatához olyan módosító indítványok érkeztek, amelyek törölnék a szabadalmas engedélyétől függő hasznosítási cselekmények sorából a kereskedelmi célú raktáron tartást. E módosító javaslatok indoklása főként azon az érvelésen alapult, hogy a törvényjavaslat a magyar gyógyszeripar érdekeivel ellentétes és a jogharmonizációs követelményekből nem szükségkép-

⁸⁰ Agreement dated 17 October 2000 on the application of Article 65 EPC. OJ EPO 2001, p. 549.

⁸¹ *Vörös Imre*: A szabadalom fordításának nyelve – alkotmányossági kérdések. Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 106. évf., 6. sz., 2001. december, p. 37–52.; *Gödölle István*: Kiegészítő észrevételek dr. Vörös Imre tanulmányához. Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 106. évf., 6. sz., 2001. december, p. 53–54.; *Mándi Attila*: Kiegészítő észrevételek dr. Vörös Imre tanulmányához. Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 107. évf., 1. sz., 2002. február, p. 50–52.; A Magyar Szellemi Tulajdonvédelmi Tanács állásfoglalása az európai szabadalmi dokumentumok fordításainak megkövetelésével kapcsolatos alkotmányossági szempontokról. Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 106. évf., 6. sz., 2001. december, p. 36.; A Londoni Megállapodásról – A Magyar Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Egyesület Gyógyszeripari Munkabizottságának állásfoglalása. Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 110. évf., 6. sz., 2005. december, p. 37–40.; *Ficsor Mihály*: A Londoni Megállapodás: bárány farkasbőrben? Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 110. évf., 6. sz., 2005. december, p. 41–55.

⁸² OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXXIV.

⁸³ L. az Szt. 19. §-ának (2) bek.-ét; a két szóban forgó módosító javaslatot T/486/29. és T/486/30. számmal nyújtották be.

⁸⁴ L. *Tompa Sándor*, a Gazdasági Bizottság előadója és *Hankó Faragó Miklós*, az Európai Integrációs Ügyek Bizottsága előadója hozzászólását; OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXXVI–LXXXVII.

pen következő megoldást javasolt. Ennek az álláspontnak a hívei arra hívják fel a figyelmet, hogy a magyar gyógyszeripar elsősorban nem az eredeti szabadalmi oltalom alatt álló, hanem az úgynevezett generikus szerek gyártásában érdekelt. Ezt az érdekeltséget sértené, ha a magyar gyógyszergyárak nem kezdhetnék meg raktárkészleteik feltöltését már a szabadalmi oltalom lejáratát megelőzően annak érdekében, hogy az oltalmi idő elteltét követően mielőbb, gyakorlatilag azonnal piacra léphessenek az immáron nem védett generikus gyógyszertermékekkel. A raktáron tartás hasznosítási cselekménynek minősítését ellenzők végül emlékeztetnek arra, hogy az európai szabadalmak engedélyezéséről szóló Müncheneri Egyezmény tagországi mintegy felében a szabadalmi törvény nem sorolja a kereskedelmi célú raktáron tartást a szabadalmas engedélyétől függő hasznosítási cselekményekhez ...

A kormány nevében a szóban forgó módosító javaslatokat a következő indokokra figyelemmel nem támogatom.

A törvényjavaslat jogszerű gazdasági tevékenységhez fűződő érdeket nem sért azzal, hogy a forgalomba hozatali céllal történő raktáron tartást a szabadalmas engedélyéhez köti, és annak hiányában bitorlásnak minősíti. A gyógyszertermék ugyanis csak olyan cselekményeket követően kerülhet a gyógyszergyár raktárába, amelyek szintén csak a szabadalmas hozzájárulásával végezhetők. Ezek közül a legtipikusabb és leginkább a hazai gyógyszergyárak érdekkörébe eső cselekmény a termék előállítás. Azt senki nem vitatja, hogy a szabadalmazott terméke előállítására vagy a szabadalmazott előállítási eljárás alkalmazására a szabadalmast kizárólagos jog illesse meg. A szabadalmi oltalom időtartama alatt történő gyártás-előállítás pedig minden esetben, még az oltalmi idő utolsó napjaiban is, a szabadalmas engedélyéhez kötött tevékenység. Következésképp nem lenne jogszerű az az előállítás, melynek eredményeként még az oltalmi idő alatt megkezdhetnék a hazai gyógyszergyárak raktárkészleteik feltöltését. A raktáron tartás hasznosítási cselekménynek való minősítésével a törvényjavaslat csupán megkönnyíti a bizonyítást a szabadalmas számára azzal, hogy adott esetben a szabadalombitorlás megállapításához elegendő lehet csupán a jogszerűtlen raktáron tartás bizonyítása az azt megelőző jogszerűtlen előállítás tényének jóval nehezebb bizonyítása helyett. Ha elhagynánk a kereskedelmi célú raktáron tartást a hasznosítási cselekmények közül, nem tennénk jogszerűvé az oltalmi idő lejáratá előtt megkezdődő gyártást, hanem csak annak bizonyítását nehezítenénk meg a szabadalmas számára ...

Röviden szólnék a módosító javaslatok indokolásának másik eleméről is. Való igaz, hogy az európai szabadalmak engedélyezéséről szóló Müncheneri Egyezmény tagállamainak mintegy felében a szabadalmi törvények nem sorolják a hasznosítási cselekményekhez a termék raktáron tartását. A Müncheneri Egyezmény azonban nem irányadó e kérdésben, hiszen az a szabadalmazhatóság feltételeit egységesíti, és nem rendelkezik a szabadalmi oltalomból folyó jogokról. Ez utóbbiakat a közösségi szabadalmakról szóló Luxemburgi Egyezmény szabályozza. E még nem hatályos egyezmény rendelkezéseit a közösségi tagországok többsége átvette, az egyezmény hatálybalépését követően pedig valamennyi tagállam kénytelen lesz átvenni.

A törvényjavaslat a raktáron tartás kérdésében ennek az egyezménynek a szabályaira épít, azokat veszi át, s ezzel követi a közösségi jogharmonizáció meghatározó tendenciáját.

Végül még egy szempontot hoznék föl a raktáron tartásnak a törvényjavaslatban foglalt szabályozása mellett ...

A magam részéről nem kételkedem a magyar gyógyszergyárak jóhíszeműségében és tisztességében. Meggyőződésem, hogy vezetőikben fel sem merül a szabadalmi jogsértés gondolata. Ezért biztos vagyok benne, hogy nem szolgálná a magyar gyógyszergyárak nemzetközi jó hírét, ha érdekeikre hivatkozva az Országgyűlés olyan rendelkezéseket fogadna el, amelyek megnehezítenék a szabadalmi jogsértések bizonyítását.”⁸⁵

Az előzőekben viszonylag hosszan idézett államtitkári érvelés dacára az Országgyűlés megszavazta a vitatott módosító javaslatot, a kereskedelmi célú raktáron tartás tehát az Szt. 1995-ben elfogadott szövege szerint nem lett olyan cselekmény, amelyre a törvény a szabadalmasnak kizárólagos jogot biztosított volna.

Isépy Tamás – az elfogadott módosító javaslat előterjesztője – nem mulasztotta el, hogy méltassa e döntést. Hangsúlyozta, hogy – bár a módosító javaslatot ő nyújtotta be – „*a valódi szerző a Magyar Iparjogvédelmi Egyesület volt*”. Köszönetet mondott

„... az Országgyűlés mindazon képviselőjének, aki ezt a módosító javaslatot elfogadta, hogy a gyógyszeripart és a magyar vegyipart a versenypályán megmentette egy csapdától, amelyet különben nem tudott volna elkerülni.”⁸⁶

Zárszavában Nagyiványi Zoltán is megemlékezett e módosító javaslat elfogadásáról:

„Egyszerűen arról van szó, hogy az eredeti előterjesztés egy olyan megfogalmazást, illetve kitélt tartalmazott, amellyel elsősorban a magyar gyógyszeripart sokkal szigorúbb feltételek elé állítottuk volna, mint amilyenek Európa, Nyugat-Európa országainak legalább a felében vannak. Hét országban ugyanis az a kitétel, hogy a raktározás szabadalom, oltalom bitorlását jelenti, nem szerepel az ottani szabadalmi törvényekben, olyan országokban sem, amelyek kimondottan fejlett gyógyszeriparral rendelkeznek ...”⁸⁷

Az Szt.-nek az ESZE-hez való csatlakozást előkészítő módosítása – a 2002. évi XXXIX. törvény⁸⁸ – mindazonáltal „felülírta” az Szt.-nek az előzőekben bemutatott módosító javaslat elfogadásával előállt eredeti szövegét, és beillesztette a szabadalmas engedélyétől függő hasznosítási cselekmények felsorolásába a találmány tárgyát képező termék, illetve a találmány tárgyát képező eljárással közvetlenül előállított termék forgalomba hozatali célból történő raktáron tartását.

A szóban forgó Szt.-módosítás alapjául szolgáló törvényjavaslat indokolása szerint:

⁸⁵ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXXVII–LXXXVIII.

⁸⁶ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXXIX.

⁸⁷ OGY-jkv., i. m. (54), p. XC.

⁸⁸ L. a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény módosításáról szóló 2002. évi XXXIX. törvény 6. §-át.

„A javaslat a találmány tárgyát képező termék, illetve a találmány tárgyát képező eljárással közvetlenül előállított termék raktáron tartását is azok közé a hasznosítási cselekmények közé sorolja, amelyekre a szabadalmasnak kizárólagos joga van. E változtatás összhangban áll az Európai Bizottság részéről a közösségi szabadalom tárgyában előterjesztett renDELETETERVEZET ... 7. cikkében foglaltakkal, valamint az ESZE szerződő államainak nemzeti jogszabályaiban található rendelkezésekkel.”⁸⁹

A raktáron tartás szabadalmi jogi megítélésének érdemi kérdése mellett sajátos „nyelvészkedő”, stilisztikai vita is kialakult az Országgyűlésben a törvényjavaslatról. E vita közép-pontjába az újdonság definiálásához használt fogalom, „a technika állása” került. Meglepő vehemencia jellemezte – *pro* és *contra* – az e kifejezésről folyó parlamenti szócsatát.

A labdát Mécs Imre kritikus hangvételű megjegyzése dobta fel:

„A jelenlegi javaslat a korábbi megoldásokkal az újdonsággal kapcsolatban is szakított. Boc-sássanak meg a törvény általam nagyon tisztelt szerkesztői, de a magyar nyelv szempontjából és fogalmilag borzalmasnak tartom a definíciót, amit most föl fogok olvasni, annak ellenére, hogy a tartalmával egyetértek. Azt mondja: 'Új a találmány, ha nem tartozik a technika állásához.' Itt valahogy dimenzióproblémák vannak! Mi az, hogy 'a technika állásához' tartozik a találmány? A találmány létrehozása – nagyon nehéz ezt definiálni. Én tudom, hogy a német szabadalmi terminológiában a technika állása egy teljesen közismert, körüljárt fogalom. Ért-em azt is, hogy a jogharmonizáció keretében erre át kellett térni. De nem értem, hogy a '69. évi törvény definícióját mért nem lehetett megtartani. Azt mondja: 'Új a megoldás, ha nem jutott olyan mértékben nyilvánosságra, hogy azt szakember megvalósíthassa.' Ez ugyanis a technika fejlődésével koherens.”⁹⁰

Mécs Imre viszonylag konkrét kifogását Sepsey Tamás – valamelyest meglepő – általános kritikája mintegy megerősítette, visszatükrözte:

„Nagyon dicséretes dolog, hogy a nemzetközi jogfejlődést tanulmányozván átvesszük a nemzetközi jogéletben meghonosított jogintézményeket. Azonban nem szerencsés, hogyha ezeknek a magyar nyelvi közegbe történő átültetése során olyan leiterjakabos fordításokat tartalmaz a törvényjavaslat, és oly módon fogalmazza meg a törvényi tényállásoknak a szövegét, hogy az a magyar fül számára sértő és nem helytálló, a javaslatnak a szövege nem egyezik meg a magyar nyelvtani szabályokkal.”⁹¹

Rott Nándor nem osztotta sem a konkrét, sem az általános kritikát a javaslat megfogalmazását illetően:

„Kifogás tárgyává tettek az előttem szólók néhány kifejezést. Az egyik ilyen 'a technika állása'. Ez kicsit valóban mesterkéltnek tűnik, de nagyon nehéz lenne rá jobb kifejezést találni – én

⁸⁹ Indokolás a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény módosítására irányuló törvényjavaslat-hoz, 2002/12 – SZKV, p. 34.

⁹⁰ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXV.

⁹¹ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXVIII.

most hirtelen nem tudnék. Szerintem ez kifejezi, hogy ez a jelenlegi technikai ismeretanyag összessége. Önmagában ezt mint szakkifejezést nem tartanám azért annyira rossznak, mint egyesek mondták. Nem tudok jobbat, és nehezen is lehetne jobbat találni.”⁹²

„Eddig a törvényjavaslatok például a nyelvhelyesség és a nyelvtani szabályok betartása terén nem kényeztettek el minket. Most már vagy az én éberségem fáradt ki, vagy pedig tény az, hogy ebben a törvényjavaslatban helyesírási hibát nem fedeztem fel, és nyelvhelyességi hibát sem találtam. Ez nagy-nagy örömet jelent számomra, mert az talán [az] első lépés a jövő felé, amikor ezeket a hibákat sikerül kiküszöbölni.”⁹³

A törvényjavaslat előadója is kitért zárszavában a javaslattal szemben felhozott – állítólagos – nyelvhelyességi kifogásokra:

„A törvényjavaslat bírálói nyelvhelyességi aggályokat hangoztattak. Valóban alapvető követelmény, hogy fokozottan ügyeljünk születő jogszabályaink szabatoságára, helyes, magyaros megfogalmazására. A nyelvhelyességi kérdések is megítélhetők azonban szakmai, tudományos alapon, ezért nem célszerű azokat indulatosan, illetve politikai hovatarтоzás függvényében megközelítenünk. Természetesen nem lenne helyes, ha a jogharmonizációs követelményeket teljesítő jogszabályainkat magyartalan tükörfordításokkal tűzdelnénk tele. Önmagában azonban az, hogy egy szónak, szókapcsolatnak valamely idegen nyelvben is megvan a párja, még nem minősül feltétlenül magyartalannak, nyelvtörőnek.

Az egyik botránykö ilyen szempontból a javaslatban található 'technika állása' kifejezés volt. Ezt a szövegezést több képviselőtársam magyartalanként bélyegezte meg, s állította pellengérré. Válaszképp nem hivatkozom most arra, hogy ez a kifejezés a magyar szakemberek által régóta használt és elfogadott, a magyar szaknyelvben meghonosodott terminus technicus. Nem idézem képviselőtársaim emlékezetébe azt sem, hogy az előző Országgyűlés idején nyelvhelyességi aggályok nélkül fogadták el a használati minták oltalmáról szóló törvényt, mely szintén használja e kifejezést csakúgy, mint hatályos szabadalmi törvényünk. Érveimet ezúttal inkább a magyar nyelv értelmező szótárából meríteném, melyet a Magyar Tudományos Akadémia adott ki 1992-ben. Az 'állás' szócikknél tizennégy különféle értelem szerepel, melyek közül a hetedik a következő: 'állás – valaminek a megelőző mozgás, változás, fejlődés eredményeképpen kialakult helyzete, foka'. A szótár példái a szónak erre az értelmére a következők: 'az úgy jelenlegi állása, a dolgok állása stb.'. Úgy érzem, e sorba jól illeszkedik a 'technika állása' kifejezés.

A többi emlegetett nyelvhelyességi problémára hasonló válaszok adhatók. Ezeket a válaszokat a kormány képviselői részletesen, kellő magyarázatokkal meg is adták a bizottsági üléseken.”⁹⁴

⁹² OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXXII.

⁹³ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXXI.

⁹⁴ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXXVIII.

Végül az Országgyűlés nem „szavazta ki” a törvény szövegéből a „technika állása” kifejezést.⁹⁵

4.8. A parlamenti vita résztvevői egyöntetűen – gyakran igen szép szavakkal – méltatták a törvényjavaslatot mint kodifikációs teljesítményt és a javaslat előkészítésében közreműködő szakemberek munkáját.

Mécs Imre – kritikus megjegyzései és szövegmódosítási javaslatai mellett – elismeréssel szólt a javaslat színvonaláról:

„Azt hiszem, nyugodt lélekkel elmondhatom, hogy jó munkát végzett az Igazságügyi Minisztérium kodifikációs teamje, széles körű tanácsadó apparátussal kiegészítve. Néhány módosító indítvány elfogadása és beillesztése után alapvetően jó törvényt alkothatunk, és bízom abban, hogy miként száz évvel ezelőtt is hamar sikerült ezt a törvényt meghozni, úgy a tisztelt Ház ezt is hamar meghozza. S ha most nem is száz évre alkotunk törvényt, legalább addig, amíg az egyesült Európában lesz majd egy nagy közös európai szabadalmi törvény.”⁹⁶

Sepsey Tamás is nyugtázta felszólalásában, hogy „a törvényjavaslat korszerű alapokon nyugszik”, és úgy ítélte meg: „Magyarországnak nagyon nagy szüksége van arra, hogy ez a törvény minél gyorsabban élő joganyaggá váljon.”⁹⁷

A javaslat előkészítői talán Isépy Tamástól kapták a legszebb dicséretet:

„Befejezésül néhány mondat azokról, akikről méltatlanul nagyon kevés szó esik egy-egy törvényjavaslat vitájában, vagyis a kodifikátorokról, mert változatlan meggyőződésemmel, hogy csak megszállott és elkötelezett jogászok vállalják ezt a hálátlan és névtelen feladatot. Ezért külön köszönet kell hogy illesse az Igazságügyi Minisztériumban együtt maradt és a folyamatos munkát miniszteri áldással sértetlenül és érintetlenül együtt folytató kodifikátorokat, és az ő vezetésükkel az Igazságügyi Minisztériumban alakult kodifikációs bizottságot, amelynek a munkájában az általános indokolásban is említettek szerint részt vettek az érintett központi közigazgatási szervek képviselőin kívül a bíróságok, a szabadalmi ügyvivők, az érintett társadalmi szervezetek és a tudomány képviselői.”⁹⁸

Rott Nándor is elégedettségének adott hangot:

„Ha egy ennyire jól előkészített, ennyire tárgyszerű, szakszerű törvényjavaslat kerül elénk, akkor örömmel üdvözljük, mert ezáltal az ország, a jogrendszerünk egészséges irányba fejlődik tovább.”⁹⁹

⁹⁵ Az Szt. 2. §-ának (1) bekezdése szerint új a találmány, ha nem tartozik a technika állásához. E § (2) bekezdése szerint pedig a technika állásához tartozik mindaz, ami az elsőbbség időpontja előtt írásbeli közlés, szóbeli ismertetés, gyakorlatbavétel útján vagy bármilyen más módon bárki számára hozzáférhetővé vált. Az Szt. több más rendelkezése szintén használja a „technika állása” kifejezést.

⁹⁶ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXVI.

⁹⁷ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXXVIII.

⁹⁸ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXXI.

⁹⁹ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXXII.

Rott Nándor külön méltatta a törvényjavaslat indokolását:

„A másik ilyen, általános érvényű megjegyzés, hogy e törvényjavaslat indokolása olyan, mint amilyent egy törvényjavaslat megkíván. Egyébként ezen a szinten, tehát a törvényhozás szintjén az indoklás teljesen egyenrangú része magának a normaszövegnek, és ... az lenne a feladata – ami jelen esetben sikeresen végre is hajtatik –, hogy tételesen támassza alá a normaszöveget. Sajnos, az eddigi több mint négy év során nagyon kevés olyan törvényjavaslattal találkoztam, amely ennyire precízen, szószaporítás nélkül, lényegre törően indokolja meg a törvényjavaslat rendelkezéseit. Ezért feltétlenül elismerés illeti a jogszabály megalkotóit.”¹⁰⁰

Nagyiványi Zoltán és Győriványi Sándor pedig a törvényjavaslat elfogadása alkalmával szoltak elismeréssel a javaslat színvonaláról és az előkészítés alaposságáról.¹⁰¹

4.9. Mindezek tükrében kevésbé találhatjuk meglepőnek, hogy az Országgyűlés végül elsöprő többséggel, ellenszavazat nélkül fogadta el a törvényjavaslatot (a 262 igen szavazattal szemben nem állt ellenszavazat, és csupán hatan tartózkodtak).¹⁰²

A törvényjavaslat elfogadásának emelkedett, pozitív és bizakodó légkörében is volt, aki józan belátással szolt az új törvénytől várható hatásokról, óvott a jog szerepének túlbecsülésétől. Isépy Tamás így értékelte a frissiben elfogadott törvényt:

„Tudom, nincs megtermékenyítő hatása. Ettől nem lesz több feltaláló. Ettől nem lesz több találmány. De legalább megteremtettük a fájdalom nélküli szülésnek a lehetőségét, hogy törvényes, jogilag szabályozott kereteket kap a szabadalmi oltalommal védhető találmány.”¹⁰³

És az utókor csupán keserűen bólogthat.

¹⁰⁰ OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXXI.

¹⁰¹ OGY-jkv., i. m. (54), p. XC.

¹⁰² OGY-jkv., i. m. (54), p. LXXXIX.

¹⁰³ OGY-jkv., i. m. (54), p. XC.